

AGS 447 – Kvalitetssäkring vid svetsning

Utsänt till: Medlemmarna i AGS 447
samt för kännedom till: H Broström,
C Ornby, B Pekkari

Protokoll

nr 8

fört vid sammanträde **den 5 maj 2006** hos Inspecta i Stockholm.

Närvarande:

Prolle Swahn, Inspecta (ordf)
Carl-Gustaf Lindewald, Teknologi-industrin (sekr)
Arne Anderdahl, ASK
Peter Karlsson, Forsmarks Kraftgrupp
Anders Kihlander, Kihlander Engineering
Petrus Jansson, Forsmarks Kraftgrupp
Per Larsson, Kvaerner Power
Stefan Sällberg, Nordcert

1. Mötets öppnande och godkännande av dagordning

Ordföranden förklarade mötet öppnat. Kort presentationsrunda för medverkande.
Dagordningen godkändes.

2. Föregående mötes protokoll (nr 7)

Ordföranden gick igenom protokollet. Protokollet godkändes och lades till handlingarna.

3. EN ISO 3834 (EN 729) i Sverige (och Finland)

3.1. Erfarenheter av tillämpningen (även ISO 9001:2000 inom svetsområdet)

I Sverige har Inspecta genomfört 3 nya certifieringar sedan föregående möte. Totalt har 25 företag certifierats i Sverige. Fyra företag är i certifieringsskedet.

Prolle delade ut SWEDACs förslag till övergångsregler. EN ISO 3834 tas i bruk 2007-01-01, varefter inga nya EN 729 certifikat kan utfärdas. Under år 2007 skall EN 729 ersättas med EN ISO 3834 i samband med revision.

I Finland har drygt 100 företag certifierats enligt EN 729-2 och ungefär lika många arbetar med standarden. EN ISO 3834 tas i bruk i samband med uppföljande auditeringar.

Följande erfarenhetsmässiga synpunkter på EN 729 togs fram:

- Åberopas oftare t ex i produktstandarder
- Standarden har blivit mer allmänt känd
- Mera förfrågningar (kunden ställer krav)
- Certifierade företag bibehåller certifieringen och inget företag har gått i konkurs

Carl-Gustaf berättade att Tamrock i Finland har startat ett projekt där alla svetsande underleverantörer (ett 10-tal) skall certifieras. På detta sätt skall man göra avsevärda besparingar i underhållskostnader. Peter konstaterade att även Forsmark kräver EN 729-2.

3.2. *Krav på EN ISO 3834 (EN 729) vid svetsning av produkter*

Mathias sammanställning med de produktstandarder (och standardförslag), som anger krav på EN 729 och hur dessa krav är utformade, genomgicks. Man konstaterade att listan växer.

Carl-Gustaf berättade att man bl. a i Japan publicerat ISO 3834 som japansk standard. I de östeuropeiska länderna har en märkbar ökning av certifiering av EN 729 enligt EWF:s regler skett.

3.3. *Öka införandet i svenska företag (aktiviteter, argument, mål etc)*

Handboken 540 "Kvalitetssäkring vid svetsning kommer att revideras efter de nya standarderna, se vidare punkt 4.3 nedan.

4. Revideringen av SS-EN 729 (prEN ISO 3834)

4.1. *Lägesrapport*

Konstaterades att SS-EN ISO 3834 utgivits 2006-04-10.

4.2. *Riktlinje för implementering – ISO/DTR 3834-6*

Konstaterades att rapporten godkännts 2006-03-26. En översättning av del 6 behövs inte, eftersom handboken 540 kommer att revideras, se nedan. Rapporten skall dock utnyttjas som underlag för boken.

4.3. *Uppdatering av Handbok 540*

Konstaterades att Anders Kihlander har fått i uppdrag att revidera handboken 540. Följande frågor diskuterades:

1) Kan man jobba enligt olika nivåer för en och samma produkt? Gruppen ansåg att det är fullt möjligt såvida man gör det klart för kunden. Anders gör ett förslag till text, som skall ingå i handboken.

2) Standarden EN ISO 15610 (godkännandet av svetsprocedurer med testat tillsatsmaterial) kan inte användas för material med högre sträckgrens än 275 N/mm^2 . Om man vill använda tidigare erfarenhet (EN ISO 15611) skall NDT utföras, vilket innebär svårigheter för t ex små företag, som inte utför NDT i sin produktion. Carl-Gustaf påpekade att visuell kontroll är NDT och att det aldrig varit för avsikt att man p g a standarden skall göra något mera i sin produktion än man gjort förut. Prolle påpekade att det kan vara svårt att veta hur man har svetsat tidigare och från detta ta fram en WPS.

3) Vad avses med teknisk ekvivalens? Kan man använda t ex EN 287-1 i stället för ISO 9606-1? Carl-Gustaf meddelade att det i finsk standard är kutym att utge en lista över översatta standarder, som motsvarar referensstandarderna. I del EN ISO 3834-5 har man angett att motsvarande finsk standard till ISO 9696-1 är SFS-EN 287-1. Även ISO 9712 motsvaras av SFS-EN 473.

I ISO/TR 3834-6, avsnitt 6, andra stycket sägs att man kan använda annan standard, t ex EN 287-1 endast då produktstandarden så kräver. Carl-Gustaf påpekade att stycket inte borde kopplas ihop med första stycket. Hans tolkning är att annan än tekniskt ekvivalent standard, t ex ASME, borde användas endast om det finns krav i produktstandarden (överensstämmelse med SS-EN ISO kan i detta fall ej åberopas).

Mathias lista över ISO- respektive EN- standarder genomgicks. Carl-Gustaf påpekade att det fanns några felaktigheter angående standarderna för kontroll och provning, om vilka han meddelar Mathias. Carl-Gustaf föreslog att man inom CEN/TC 121/SC 4 kunde bestyrka den tekniska ekvivalensen mellan ISO- och EN- standarderna.

Anders lovade skriva ned lämplig text angående teknisk ekvivalens.

4.4. Identifiering av skillnader mellan prEN ISO 3834 och EN 729, etc för artikel i Svetsen

Mathias artikel, som publicerats i Svetsen, genomgicks och konstaterades innehålla all väsentlig information. Carl-Gustaf påpekade att det är viktigt att i samband med revision komma ihåg att en stor del av referensstandarderna är reviderade, t ex svetsarprovning, kvalificering av svetsprocedurer samt svetsklasser.

5. Rapportering angående övrig kvalitetssäkringsstandardisering inom CEN/TC 121

Carl-Gustaf berättade att kalibreringsstandarden EN ISO 17662 har getts ut och löser många onödiga kalibreringsproblem. Inom svetsning är det inte så mycket som skall kalibreras, men däremot behövs validering och kontroll. Validering sker ofta med kalibrerat instrument.

Carl-Gustaf berättade att rapporten ISO/TR 17663 (kvalitetskrav för värmebehandling) håller på att revideras till en standard. Den följer till stor del ISO 3834-2, men innehåller också lite information om värmebehandlingens utförande.

Carl-Gustaf berättade att EN ISO 14731, som kommer att ersätta EN 719, säger att den svetsansvariges uppgifter skall väljas från ISO 3834. EN 719 innehåller en lista, som skiljer sig från EN 729, vilket i någon mån väckt förundran.

Nyutkommen standard är EN ISO 15614-6 (procedurkontroll vid svetsning av koppar).

6. Medlemsfrågor

Föreslogs att certifierade företag enligt ISO 3834 kunde ha nytta av ett medlemskap. Det är i dagens läge för få certifierade företag som deltar aktivt i AGS 447, deras erfarenheter är viktiga för gruppen.

7. Övriga frågor

Inga.

8. Nästa möte

bestämdes till onsdagen **den 16 november** 2006 hos DNV i Stockholm.

Vid protokollet

Carl-Gustaf Lindewald